Mpr nr. A065010 - - Dato : 19101006
Forfatter:Holm, Th
Emnegruppe: patientforhold

Tekst: Alkohol. Sundhedsstyrelsen forespørger efter opfordring fra justitsministeriet, hvor mange der er indlagt på grund af alkoholmisbrug. Man svarer 82 af 532. hvis man medtager ptt. hvor misbruget indirekte har medvirket til indlæggelsen er antallet 106. Th. Holm.

Mpr nr. A065011 - - Dato : 19100928
Forfatter:
Emnegruppe: Bespisning

Tekst: Bespisning. Justitsministeriet udbeder sig en forklaring på, hvorfor lavestbydende ikke har fået leveringen af kartofler, man vedlægger en artikel fra dagbladet Demokraten. Anstalten svarer, at man har givet leverancen til en mangeårig leverandør, der altid har leveret gode kartofler, hvilket har været nødvendigt i et år med mange kartoffelsygdomme.

Mpr nr. A065012 - - Dato : 19100919
Forfatter:
Emnegruppe: Vandforsyning, inventar og køkken

Tekst: Vand, gas, el. Sundhedsstyrelsen ønsker oplyst, hvor mange man bruger af de forskellige drivmidler og vand, samt om man er i stand til at fremstille inventar til et nyt hospital. Man svarer at dette ikke er muligt da man end ikke er selvforsynende med inventar

SE NEDENFOR

065 – 010

# SUNDHEDSSTYRELSEN.

*København, den* 6. Oktober 1910.

J. № 2105.
B. №

Til Overlægen ved Sindssygeanstalten ved Aarhus.

Justitsministeriet har paalagt mig at anmode Hr. Overlægen om, saa vidt gørligt at ville oplyse, hvor stort Antallet af de den 1. Oktober d. A. paa Anstalten henliggende Patienter var, om hvem det maa antages, at Misbrug af Alkohol har haft Betydning som Aarsagsmoment for deres Sygdom. Specielt bedes oplyst, i hvor mange Tilfælde Alkoholen antages at have virket direkte, og i hvor mange den antages at have virket ad hereditær Vej.–

Thiele

14/10-10 Efter Modtagelsen af Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 6/10-10. skal jeg meddele, at der paa Anstalten den 1ste Okt. iår var 532 Patienter, nemlig 279 mænd og 253 Kvinder. For disse har Alkoholmisbrug formentlig været som direkte Aarsagsmoment hos 21 mænd og hos 2 Kvinder og ad hereditær Vej hos 24 mænd og hos 23 Kvinder. Misbrug af Alkohol har saaledes formentlig siges at have haft Betydning som Aarsagsmoment for Sindssygdommen hos ialt 82 af de 532 Patienter.

J. nr. 271/1910

Det skal dog bemærkes, at der kun endnu to endnu 14 Kvinder er
en mulighed for at Alkoholmisbrug kan have haft Betydning som årsags-
moment ad hendøde Vej. For disse 2 gælder det, at de er anmeldt i
Øjenhaabet, hvor vel den ene Part kun vist dreje sig, men hvor den
anden Part har lidt af saa alvorlig Sygdomme, specielt Nyresygdomme
og Epilepsi, at det i sig selv ~~selv gjaldt kunde rette Indskrænkning~~ i disse Tilfælde
til Nyresygdommens Ophævelse for Aarigen. Det vil derfor ikke umiddelbart
give Alkoholmisbruget ~~alene~~ Skylden for Sygdommens Opkomst i nærmeste Led.
Hvis vi imidlertid regner disse 24 med, vil Tallet for de Patienter,
hvor Alkoholmisbrug kan have haft Betydning for Nyresygdommens
Opkomst, altsaa 106 af ialt 532 Patienter.

i Dr. Pms
Th. Thorsen.

065-011

# JUSTITSMINISTERIET.

A 7331.

Brev-№

Journal 1910 №

*Kjøbenhavn, den* 28'September 1910.

1 Bilag.

Ved at fremsende hosfølgende Exemplar af Dagbladet "Demokraten" for den 20'd.Md.skal man ved det Indeslut-

/. tedes Tilbagesendelse udbede sig Direktionens Ytringer meddelte med Hensyn til den deri indeholdte Artikkel af Købmand V.Beyer vedrørende en Kartoffelleverance til Sindssygeanstalten ved Aarhus.

Til
Direktionen for Sindssygeanstalten ved Aarhus.

I.A.269/1910

Fra Direktionen d. 11. Oktober 1910.

J. Brev. No. 7331
Journ. 1910 No.

Til
Justitsministeriet!

Ved at tilbagesende det med Justitsministeriets Skrivelse af 28' f. M. modtagne Eksemplar af Dagbladet „Demokraten" tillader Direktionen sig at meddele, at ifølge de af den d. 18' August d. A. udfærdigede Konditioner har Direktionen i § 16 forbeholdt sig Ret til at vælge imellem de indkomne Tilbud. Lavestbydende har altsaa ingenlunde absolut Krav paa at komme i Betragtning. —

Nærmere i Sagen Kartofler - med ~~blev~~ de ~~meget~~ udbredte Sygdomme ~~iblandt~~ ~~disse~~ ~~stærk~~ ~~et~~ meget vanskelig Vare. Man har derfor ved Licitationen foretrukket den mangeaarige Leverandør, fordi han bor paa Moen i en Egn, hvor Kartoflerne, som bekendt, er særlig gode, og fordi hans Leveringer gennem mange Aar ~~stadig~~ har vist sig upaaklagelige.

Med Hensyn til V. Beyers Artikel bemærkes, at Anstaltens Forvalter erklærer det at være urigtigt, at han skal have udtalt sig med at Klagerens Forretning „var fin". Ligeledes erklærer han, at han ikke har udtalt sig som referereret „at den gamle Leverandør vistnok i Fjor havde tabt Penge ved Leverancen, og at Anstalten gerne vilde beholde de gamle Leverandører, og var godt tilfreds med dem, selv om de var højest med Tilbudene."

T. D. V.

N. Knudsen.

J. No. 269/1910.

# Fra Publikum.

## Offentlig Leverance til Sindssygeanstalten ved Aarhus.

Jeg indlagde skriftlig Tilbud paa cirka tre Hundrede Tønder Kartofler, at levere i gode og sunde Varer i Vinterhalvaaret 1910—11, og var saa heldig at blive den laveste med 15 eller 20 Øre pr. Hektoliter.

Da jeg trods det laveste Tilbud ikke fik Leverancen, har jeg forespurgt hos Formanden for Direktionen, der henviste mig til Forvalteren paa Anstalten, om Grunden hertil laa i en Fejl ved mit Tilbud eller min Forretning, da dette havde Betydning for mig ved senere Tilbud.

Ved personlig Samtale med Forvalteren fik jeg høfligst Svar, at der paa Forespørgsel angaaende min Forretning, var givet Svar, at den var fin, saa den var ingen Hindring, ej heller ved Formen i mit Tilbud var noget at bemærke. En Forespørgsel til mig om jeg forhandlede alle Slags Kartofler, da Anstalten ikke havde forlangt nogen bestemt Slags, men var temmelig vanskelig at levere til — kunde jeg rolig besvare med at jeg forhandlede alle mig bekendte Arter, saa der var heller ingen Hindring.

Saa kom endelig Hindringen i Form af en Meddelelse om, at den gamle Leverandør vistnok i Fjor havde tabt Penge ved Leverancen, og at Anstalten gerne vilde beholde de gamle Leverandører, og var godt tilfreds med dem, selv om de var højest med Tilbudene.

Jeg forstaar godt denne Slutning — om den er rigtig at følge paa en offentlig Institution, er jo meget i Tvivl — i hvert Fald maa jeg bestemt hævde, at der da i Fremtiden, naar Leverancen udbydes i Avisen, maa blive tilføjet, at de gamle Leverandører bliver foretrukne, selv om de har højere Priser.

Ærbødigst

**V. Beyer,**
Aarhus Kartoffellager.

ad 269/1910.

— I følge Kontrakternes § 16 har Direktionen forbehold sig Ret til at vælge imellem de indkomne Tilbud, alt saaledes at Hensyntagen ikke absolut skal gaa af Veien for Betragtning.

— Kartofler er naturlig i Aar — med den meget udbredte Kartoffelsyge — en meget varekelig Vare. Hvem der derfor ved Kontrakternes Indgaaelse Fortrinsret den nødvendige Leverandør, som har haft for mange Mods i en Egn hvor Kartoffelsyge ere sjelden og som i haar Leveringer

ad 269/1910.

gennem mange Aar skaby her
vil ej af vore ypperklasselyd. —
— Ind Hensyn til Bayer Ar-
tikel bemærker, at Valet
af vore
vanskeligt, naar det i samme
Anfores; af

Afskrift.

# Kanditianer for Levering af efternævnte Fødevarer, Sæbe og Soda til Sindssygeanstalten ved Strømø i Halvaaret fra 1. Oktober 1910 til 31. Marts 1911.

---

Frisk Oksekød til Suppe m. m. anbrudt 10.500 kg.
Do " Steg " " " 1250 "
Do " Bøfsteg, Boller m.m. " 2250 "
Do " Faaregj " " " 4000 " anbr. 18.000 kg.

Frisk Kalvekød til Steg m. m. anbrudt 950 kg.
Do " Kalvelande og Frikassé " 1200 " " 2150 "

Frisk Mellemstaask anbrudt 850 kg.
" Mavestaask " 4250 "
" Svinesteg og Flæsk til Flæske- og Ribbenssteg m.v. " 900 " " 6000 "

Saltede og røgede Flæskestykker anbrudt 500 kg.
Finske dansk Mejerismør " 3.250 "
Fint dansk Do " 5.500 "
Dansk Mejerismør " 4.500 "
Kartofler " 390 hl.
Viktoria Ærter " 2000 kg.
Havregryn " 1200 "
Fine og mellemfine danske Byggryn " 2500 "
Dansk Florsuel " 1600 "
Maskinhugget, krystalliseret Melis Nr. 1 " 1150 "
Demerara Sukker " 5.200 "
Ris " 1100 "

| | | |
|---|---|---|
| Sagogryn | omtrent | 100 kg. |
| Rosiner, store Muskatteller | " | 50 " |
| Svedsker, tyrkiske Blommer | " | 210 " |
| Tørrede Kirsebær | " | 75 " |
| Saltede Sild, norsk Marke H.H.H.K. | " | 8 Td. |
| Fint Hakkemasse | " | 2000 kg. |
| Æg | " | 1000 Stk. |
| Hvedemel No: 1 | " | 100 Td. |
| D. No: 3 | " | 300 " |
| Grøn Sæbe, prima Kvalitet | " | 1100 kg. |
| Do secunda Do | " | 2100 " |
| Krystalliseret Soda | " | 3000 " |

---

Foranførte Kvantiteter af Fødevarer, Sæbe og Soda er dog kun angivne overslagsvis, og derfor skulle de, der paatager sig disse Leverancer, være pligtige til at levere mere eller mindre, alt efter som Anstaltens Behov maatte fordre saadant.

Ved Leverancerne i det hele bemærkes følgende:

1.

Oksekødet skal være forsvarligt, godt, fedt og mørt, af sunde, friske og nylig slagtede Kreaturer, samt ikke maa være over 6 Aar gamle. Kalvekød, Får, Skarker og Tyre modtages ikke.

Det til Indkøb anførte Kvantum skal være mindst halvt Baghød eller efter speciel Opgivelse leveres i hele eller halve Kroppe, forsaavidt det er bestemt til Kogning; det til Steg - Mørbrad og Tykstegt; det til Bøfstegt, Balder m.v. af Kreaturets Hinderlaar; og det til Paalæg - Oksetaar.

Kalvekødet skal være af gode, sunde og friske samt nylig slagtede Fedekalve. De anførte Kvantiteter skulle være: til Steg - Kalvestykker; til Marinade - Kam eller af Ryggraden; og til Frikadelle - Forkød.

Kage - og Mellemflasket skal være hele, fede, smaa Svin

siden Hoved og Skanker; Mellemflasket fri for Ben. Svinerygg samt Flæsk til Flæskesteg og Ribbensteg m.v. skal være bedste Handelsvare.

Alt Flæsket skal være hyndsvaret og af Svin, der ikke er over 1 Aar gamle og ikke veje over 92½ kg i slagtet Tilstand.

Skinkerne skulle være ekstra gode, fine, velgennemsaltede og rögede, fuldkommen sunde og friske.

Udenlandske Skinker modtages ikke.

Kødet og Flasket skal være stemplet med Aarhus Slagtehus's Stempel af 1ste Klasse.

De rögede Flæskestykker skulle være hikkrisfri og være sendte af Aarhus Slagtehus samt forsynede med dets Stempel af 1ste Klasse.

2.

Smørret skal være helt holdbart fineste og fint dansk Mejerismør, friskt, velsmagende og vel sammensmeltet.

Af Tilbudet, der skal være afgivet paa Grundlag af Københavns Grossererforenings ugentlige Fastsættelse for Smør af 1ste Klasse, skal Smørrets Produktionssted opgives.

3.

Mejerierne skal være almindelig god og fed dansk Mejeriost med Kommen, vel tillavet, velsmagende og reenskabetsamt af en saadan Beskaffenhed, at Osten kan skæres hyndt med en skarp Kniv eller Ostetraad.

Osten skal være mindst 6 Maaneder gammel, hvoraf Attest fra Producenten bliver at fremskaffe, naar saadant ved Ydelsen af en Leverance bliver forlangt.

Med Tilbudet skal følge en mindre Prøve.

4.

Kartoflerne skulle være gode, sunde og af nidelsesrende Størrelse.

5.

Æblerne skulle være gode, velmodne, hårde, blankede, gule Victoria Æbler, samt med Lethed lader sig koge.

Havregrynene skulle være bedste, friske, valsede Grynn, enten fra Vejle Havregrynsfabrik eller fra Fabrikken „Avena" ved Maribo. De

skal leveres i plamberede Pakke à 25 kg.

Byggrynene skulle vare fine og mellemfine Gryn af dansk Byg og inddanskede Formaling og af bedste Handelsvare.

Flormelet skal vare af inddanskede Produktion og svare til dansk Møllers bedste Flormel.

Priser paa Ærter, Havregryn, Byggryn og Flormel skal følge med Tilbudet.

6.

Melis skal vare maskinmalet, krystalliseret Melis af de danske Sukkerfabrikers bedste Kvalitet. Demerara Sukker pareft. Landets Demerara af bedste Sort. Ris en japansk; Sago-grynene skulle vare Tapioca Gryn; Kanister store friske Muskatel-Rosiner af Marke „3 Kranse". Svedskere gode, friske, hyldeviske Blommer, mindst 160 à 170 Stk. i 1 kg.; tørrede Kirsebær og Pærer gode og friske Handelsvare; Sildene store, fede, norske Sild af Marke H. H. H. og af Vægt mindst 150 g. pr Stk samt af god og ægte Handelsvare. Priser paa Demerara, Ris og Sagogryn skal følge med Tilbudet.

7.

Æggene skulle være gode, friske, store Hønseæg af Vægt mindst 1⅛ kg. pr Stes, og skriver det Leverandørens Lav at lade dem transportere til Destinationen, saaledes at de ikke gaar i Stykker, da kun hele Æg modtages.

Tilbud gøres pr kg. og paa Regningen anføres saavel Vægt som Tal paa de leverede Æg.

8.

Vinduer N:o 1 til Opstaldning og Opformering skal holde 8½ Grad, Vinduer N:o 3 skal holde 3½ Grad efter Kajsers Alparaters eller Procentmaaler.

Begge Slags Øl leveres Kanderis eller, hvis det forlanges, hvad første Slags angaar, paa Halvtønder. Ølet skal vare ret bryggede af godt Byggmalt og uden anden Tilsætning end Humle, og det maa ikke vare sødet med Sacharin. Det skal være afgæret 2 Dage, førinden det leveres, og det skal være forsvarlig gennemkølet og udgæret og i det hele vare behandlet saaledes, at det er klart og uden Afsmag.

9.

Den

grønne Sæbe skal være den, udlandske, danske Oliesæbe af bedste prima og secunda Kvalitet bør for ikke Lugt.

Sodaen skal være god, krystalliseret Soda.

Sæbe og Soda bekales kun efter Nettovægten, som derfor maa angives paa Regningen.

10.

Fødevarer samt Sæbe og Soda leveres efterhaanden i saadanne Kvantiteter og til saadanne Tider, som Anstalten Forvalter maatte bestemme, paa selve Anstalten uden Udgift for denne af Transportomkostninger eller desligt, dog at Herpa undtages Ærter, Havregryn, Ris, Drikker, Sagogryn, Pasiner, Suedsker, Kirsebær, Sild og Salt, hvilke Varer bliver at levere hos Købmand Hasler i Aarhus hver Mandag og Torsdag inden Kl 10 Formiddag, naar de sendes i Forvejen er rekvirerede hos Leverandøren.

Leverandørerne af de Varer, der skulle leveres paa Anstalten, bekjendtgøres dog for Transporten derhen, forsaavidt de bør i Aarhus naar der fra Anstaltens Side maatte forlanges leveret mindre Partier end 2 Dritler Suds, 12½ kg. Mejeriost, 25 kg. Byggryn, 8 kg. Ris, 1 kl. Øl og et Fad Soda, og disse Varer bliver da at afleveres hos Købmand Hasler paa samme Maade som er bestemt om de først anmeldte Varer.

11.

Leveres et rekvireret Varepartii ikke til den af Forvalteren bestemte Tid, anskaffes det hos en anden for Leverandørens Regning.

12.

Forvalteren modtager og bedømmer de leverede Varers Godhed. Har han Kassation en Leverance, er Leverandøren, saasnart Kassationen er anmeldt for ham, pligtig til uopholdelig at levere andre antagelige Varer paa selve Anstalten eller finde sig i, at saadanne bliver anskaffede for hans Regning.

De kasserede Varer skal han lade afhente, og de henligger for hans Regning uden Ansvar for Anstalten, hvis de ikke afhentes samme Dag, Kassationen er anmeldt.

Mod Kassationsvilkaarene kan Leverandøren appellere til Direktionen, hvis Kendelse skal være endelig afgørende.

Er en Leverandørs Varer enten i det Hele eller for en Del kasseret 3 Gange, har Direktionen Ret til at gøre en anden af sine Varer for den tilbagestaaende Del af Leverancetiden for Leverandørens Regning.

13.

Regning paa det leverede indgives straks for hver forløben Maaned og senest d. 3die i den mødekommende Maaned. Erfarer at Regningerne er blevne attesterede og anviste, vil Beløbet kunne faas udbetalt paa Direktionens Kontor. Regninger paa Føderaser bliver at udfærdige i 2 Eksemplarer. Vægten af Varerne angives i Kilo og Gram, og Leverandørerne skulle være pligtige til at give Regningerne en saadan Form, som Direktionens Kontor af Hensyn til Regnskabsførelsen maatte forlange.

Ethvert fra Direktionen rekvireret Varepartii skal ledsages af Følgeseddel, som altsaa afleveres samtidig med Varerne paa Direktionen eller hos Købmand Hjorth i Christiansø. Første Transportdag - Monday eller Tuesday - efter et rekvireret Varepartis Modtagelse vil dets Emballage, bestaaende af Tønder og Ligvende, blive afhentet hos Købmand Hjorth, hos hvem Leverandøren samme Dag skal lade det afhente. Erstatning gives hverken af Direktionen eller af Købmand Hjorth for mulig bortkommen Emballage, der senere forlanges tilbageført.

De med Tilbudene indsendte Varepræver leveres ikke tilbage.

14.

De, der maatte ønske at paatage sig en eller flere af Leverancerne, vil senest Tirsdag den 1ste September d. Kl. Kl 6 Eftermiddag tilbageføre paa Direktionens Kontor forsegled Tilbud, adresseret til Direktionen og forsynede med Paaskrift „Leverance af Føde-varer m.v."

Tilbudene vil derefter blive aabnede paa Direktionen Fredag den 2den September d. Kl. Kl 10 Formiddag i Overværelse af de Byderne, der maatte være tilstede.

Bud, der gøres for udenlandske Leverandørers eller Firmaers Regning, antages ikke.

15.

Skibs-

byderne ikke paa Forlangende antageby Sikkerhed for Opfyl-
delsen af hans Forpligtelser, kan hans Bud ikke komme i
Betragtning.

16.

Direktionen forbeholder sig Ret til at vælge imellem
de indkomne Tilbud.

De byderne, hvis Tilbud antages, ville paa skriftlig
Underretning derom senest den 11' September d. Aa., til hvil-
ken Dag samtlige byderne er pligtige at vedstaa deres Bud.

Har flere gjort Tilbud i Forening og derpaa er meddelt
Approbation, indestaar de en for alle og alle for en for, at den
paagældende Leverance præsteres kontraktsmæssig.

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Dalum,
den 18 August 1910.

F. Hallager. N. Knudsen. F. Nielsen.

---

Ovenstaaende Pligtighed bekræftes.

Jensen.
Bogholder.

865-c12

# SUNDHEDSSTYRELSEN.

J. № 1634

B. № 1771

*København, den* 19' September *1910.*

Til Overlægen ved Sindssygeanstalten ved Aarhus.

Herved tillader man sig at anmode Hr. Overlægen om, saavidt det er Dem muligt, at ville oplyse, hvor stort Anstaltens aarlige Forbrug er af Vand og Gas, samt hvor stort Elektricitetsforbruget ved Forslaget til Indførelse heraf er anslaaet.

Tillige bedes De godhedsfuldt om at oplyse, hvorvidt Anstalten maatte være i Stand til paa dens Værksteder at forfærdige Inventar til det af Medicinalkommissionen foreslaaede nye Sindssygehospital; i bekræftende Fald bedes angivet af hvilken Art og i hvilket Omfang.

P. S. V.

Thuis

Frederiksborg

J. № 260/1910.

Fa Aarhus, den 24 September 1910.

J. Nr. 1634
B. Nr. 1771.

Til

Sundhedsstyrelsen.

I Anledning af Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 19 ds. tillader jeg mig at meddele, at der i Finansaaret 1909/10, Aar kan betragtes som et Normalaar, i Anstalten er forbrugt:

323,399 Kbf. Vand,
2,857,400 Kbf. Lysgas og
448,600 - Kraftgas.

Under Forudsætning af, at Anstalten har eget Elektricitetsværk, anslaas Forbruget af Elektricitet til:

0,8 Millioner Hektowattimer til Lys og
0,8 - - Kraft.

Endelig skal jeg tilføje, at Anstalten end ikke er i Stand til at forfærdige dens egne Behov af Inventar, og at man derfor ikke kan tilbyde at forfærdige Inventar til det af Medicinalkommissionen foreslaaede nye Sindssygehospital.

T. O. Fr.